

**NATŁOK
CROWDING**

Przemek Krzakiewicz

W I D N A

NATŁOK

Ruiny sprawiają, że myślimy o przeszłości, która mogła się wydarzyć i przyszłości, która nigdy nie zaistniała, kusząc nas utopijną wizją ucieczki od nieodwracalności czasu.¹

Svetlana Boym

CROWDING

Ruins make us think of the past that could have been and the future that never took place, tantalizing us with utopian dreams of escaping the irreversibility of time.¹

Svetlana Boym

Kurator /Curator: Beata Seweryn

Tłumaczenie /Translation: John Beauchamp

Wystawa Przemka Krzakiewicza jest osobistym szkicem o percepcji architektury oraz o zależności powstałego w umyśle obrazu od przyjętego punktu widzenia. Tytułowe zjawisko „natłoku” wiąże się z widzeniem peryferyjnym, dotyczącym przedmiotów znajdujących się na marginesach naszego pola widzenia. Ludzki mechanizm widzenia wyostrza obraz w centrum, natomiast obiekty na obrzeżach tracą ostrość konturów, zmieniają swój kształt, znikają. Dzieje się tak nie za sprawą oka, lecz mózgu.

Przemek Krzakiewicz ćwiczy ostrość widzenia, kierując spojrzenie i obiektyw

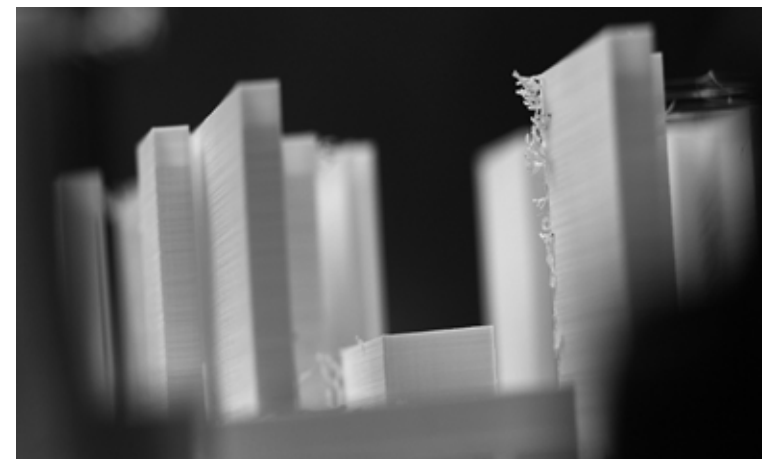
This exhibition by Przemek Krzakiewicz is a personal vignette on architectural perception, as well as the dependence on the perceived image in one's mind to the established point of view. The titular phenomenon of “crowding” is linked to peripheral vision, concerning objects which are located in the margins of our field of view. The human mechanism of sight focuses on the central image, while objects on the periphery lose their contours, change shape, disappear. Furthermore, it is the brain which is responsible for this phenomenon, not the eye itself.

¹ S. Boym, *Ruinophilia: Appreciation of Ruins*, „Atlas for Transformation”, <http://monumenttotransformation.org/atlas-of-transformation/html/r/ruinophilia/ruinophilia-appreciation-of-ruins-svetlana-boym.html>, dostęp z dnia 1.12.2016 r., cytat w tłumaczeniu autorki

¹ S. Boym, *Ruinophilia: Appreciation of Ruins*, „Atlas for Transformation”, <http://monumenttotransformation.org/atlas-of-transformation/html/r/ruinophilia/ruinophilia-appreciation-of-ruins-svetlana-boym.html>, accessed on 1 December 2016, citation translated by the author

Wizja nowego centrum Krakowa z przełomu lat 60. i 70. XX wieku, fot.: archiwum artysty

Wydruk 3D wg. wizji nowego centrum Krakowa z przełomu lat 60. i 70. XX wieku

ku skorodowanej konstrukcji niedoskiej siedziby NOT-u. Ruina niedokończonego wieżowca wskazuje, jak mogła wyglądać przeszłość, której nie udało się zaistnieć w ostatecznym kształcie. Szkielet budynku więcej nam mówi o teraźniejszości i o tym, jak może wyglądać przyszłość, która właśnie nadchodzi. Artysta, sięgając w przeszłość, do archiwalnego projektu, antycypuje to, co za chwilę ma się wydarzyć. Poprzez druk i projekcję wizyjnego modelu planu urbanistycznego, na krótką chwilę, spełnia się późnomodernistyczna przepowiednia dla miasta. Jej kontury są rozmyte i trudne do rozpoznania. Oko śledzi dynamiczną linię miejskiego krajobrazu, a mózg stara się rozpoznać w tej panoramie znajomy rytm wysokościowców, choć to działanie skazane jest na porażkę. Wysoce prawdopodobne, że w pierwszej kolejności mózg „zobaczy” zarys Manhattanu,

Przemek Krzakiewicz trains focus of sight, directing his vision and viewfinder towards the corroded construction of the would-be headquarters of the NOT (Industrial Engineers Association). The ruins of this unfinished skyscraper reveal the likely image of a bygone time, which ultimately failed to become reality in its final form. The skeleton of the building tells us more about contemporaneity and what the immediate future may hold. In reaching back to the past and to an archival architectural project, the artist anticipates what is set to happen in a moment. Through the medium of print accompanied by a visual projection of the urban model, for a fleeting moment the city's late-modern prophecy becomes reality, its contours indistinct and difficult to recognise. The eye follows the dynamic line of the urban landscape, and while scoping this panorama

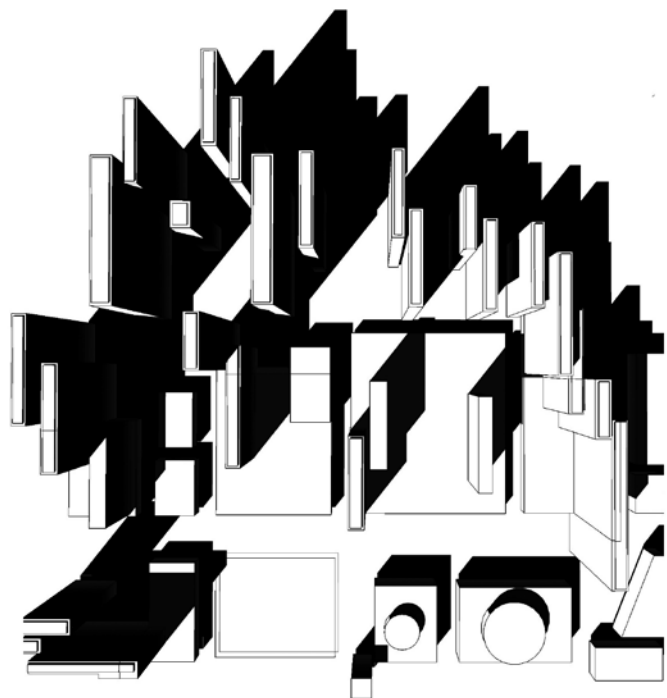
który zajmuje w naszej wyobraźni priorytetowe miejsce.

Obraz ruiny został wykonany z wykorzystaniem narzędzi fotograficznych używanych w profesjonalnym procesie dokumentowania architektury. Czynnikiem ruchu zadecydował o nieostrej i rozdręganey sylwetce szkieletu. Widzimy go jakby kątem oka, w pędzie, z okna autobusu. Wyrwany z kontekstu otoczenia. W tym ujęciu gubią się detale konstrukcji. Postępujący rozpad i erozja szkieletu stają się mniej widoczne. Czy w dalszym ciągu rozpoznajemy w obrazie znajomą bryłę? Czy cały czas mamy do czynienia z ruiną? Słowo „ruina” pochodzi od łacińskiego czasownika oznaczającego „przewracać się”. Trwałość i kondycja „szkieletora” przeczyłyby takiemu zaszeregowaniu.

W autorskiej monografii Nowego Jorku Rem Koolhaas odnotowywał, że-

the brain tries to distinguish the recognisable rhythm of the skyscrapers, even though this action is essentially doomed to failure. It is highly probable that first and foremost the brain will “see” a Manhattan skyline, which will be prioritised by our imagination.

The image of this ruin is made with photographic tools used in the professional process of documenting architectural objects. The factor of motion made for the unfocused and vibrating silhouette of this bare-boned building. We see it through the corner of our eye, in haste, through a bus window. Taken out of context. In such a depiction, the construction's details are lost. The advancing erosion and decay of the skeleton become less visible. Do we still notice this well-known building? Are we still dealing with a ruin? The word “ruin” comes from the Latin verb “ruere”, to

Wizualizacja 3D wg. planów nowej koncepcji centrum Krakowa

wieżowce mają wpisana w siebie wielofunkcyjność: „Wieżowiec staje się narzędziem urbanistyki *nierozpoznawalności*. Pomimo swej fizycznej trwałości jest czynnikiem destabilizacji przestrzeni miejskiej – zapowiada nieustanną programową niestabilność”². Raz wpisana w plan miasta niejasność, zdaje się wyznaczać teraźniejszość i przyszłość budynku NOT-u oraz jego najbliższego otoczenia: mglistą i niejednoznaczną.

² R. Koolhaas, *Deliryczny Nowy Jork*, przeł. D. Żukowski, Kraków, 2013, s. 96.

fall. The durability and the condition of the so-called Szkieletor seem to go against such a definition.

In his seminal work on New York, Rem Koolhaas noted that skyscrapers are multifunctional: “The skyscraper is the instrument of a new form of unknowable urbanism. In spite of its physical solidity, the Skyscraper is the great metropolitan destabiliser: it promises perpetual programmatic instability.”² Once this ambiguity was written into the urban plan, it seems to have made a modern mark, and the future of the NOT building and its closest proximity: vague and unclear.

² Rem Koolhaas, *Delirious New York*, New York, 1994, p.87

Przemek Krzakiewicz – fotograf pracujący nad długofalowymi projektami tematycznymi. Debiutował w 1992 roku na łamach „Tygodnika Powszechnego”. Studiował w łódzkiej Szkole Filmowej. W jego projektach uwagę zwracają przede wszystkim wnikliwa obserwacja socjologiczna oraz umiejętność wyrazistego portretowania przedstawicieli różnych grup społecznych doświadczających przemian gospodarczych, obyczajowych czy kulturowych. W swojej pracy korzysta z teorii naukowych, często niesprawdzonych lub nietrafionych. Łączy różne dyscypliny artystyczne, odnosząc się do fotografii jako narzędzia i medium sztuki. Był stypendystą Miasta Krakowa, austriackiej fundacji x-CHANGE Culture Science oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Beata Seweryn – absolwentka Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego i projektowania usług Uniwersytetu SWPS. W latach 2006–2012 prowadziła klub dyskusyjny w Galerii Bunkier Sztuki, gdzie zrealizowała ponad 200 spotkań z artystami, paneli dyskusyjnych i wydarzeń kulturalnych. Jako kuratorka współpracowała m.in. z Instytutem Goethego, Zachętą – Narodową Galerią Sztuki, Instytutem Adama Mickiewicza. W latach 2011–2015 była redaktorką miesięcznika „Architektura&Biznes”. Obecnie wykłada teorię sztuki i historię architektury na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie.

Przemek Krzakiewicz – is a photographer who works on long-term thematic projects. He made his debut in 1992 for the „Tygodnik Powszechny” weekly. Krzakiewicz studied at the Łódź Film School, and his projects are distinguished by their astute sociological observations and his distinct portraits of members of various social groups which experience economic, societal, or cultural changes. Krzakiewicz draws upon scientific theses in his work, which are often untested or simply erroneous. He conjoins various artistic disciplines, relating to photography as a tool as well as an artistic medium. He has won scholarships from the Kraków Municipality, X-CHANGE culture-science (a Vienna-based NGO), as well as the Polish Ministry of Culture and National Heritage.

Beata Seweryn – is a graduate of the Institute of Art History at the Jagiellonian University, as well as finishing service design at the SWPS University of Social Sciences and Humanities. In the period 2006–2012 she has worked as a curator of the public program of Bunkier Sztuki Contemporary Art Gallery (Krakow) where she organized over 200 meetings with artists, discussion panels, and other cultural events. As a curator, Seweryn has cooperated with, among others, the Goethe Institut, the Zachęta National Art Gallery, and the Adam Mickiewicz Institute. In the period 2011–2015 she was the editor of the monthly „Architektura&Biznes”. She currently lectures art theory and history of architecture at the Academy of Fine Arts in Kraków.

Pocztówka z Nowego Jorku, fot.: archiwum artysty

Patronat medialny:

W I D N A

S Z U M

NOTES—
—NA—6
TYGODNI

A&B
architektura
& design

Partner wystawy:

 aye aye labs